

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ива Досева, ИИИЗк

по процедура за заемане на академичната длъжност „професор“

по професионално направление

8. Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство,

специалност „Стенопис“,

обявена от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство

”Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив

Данни за кандидата и за процедурата. Елена Николаева Кантарева получава средното си образование в Националната художествена гимназия „Цанко Лавренов”, Пловдив (1977-1982). Следва специалност „Консервация и реставрация“ в Националната художествена академия, София (1984-1989) и придобива степен „магистър“. Специализира в Центъра за художествена консервация в Уилямстоун (Масачузетс, САЩ) консервация и реставрация на живопис и предмети на изкуството (1997) и аналитични техники в консервацията (2006). Придобива образователната и научна степен „доктор“ (2017-2020) към АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив, област 8. Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство.

Като художник-реставратор Е. Кантарева-Дечева е работила в Националния институт за паметниците на културата. отдел „Стенопис и мозайка” (1989-1994), Художествената гимназия „Цанко Лавренов” (1994-1997), Археологическия музей в Пловдив (1997-2000), Общинския институт за музейни дейности, Пловдив (2000-2002). Като преподавател започва работа в АМГИИ на хонорар (2003-2005), впоследствие продължава на щат (2005-2008), а след проведен конкурс заема академичната длъжност „доцент“ (2008 г. до сега). Елена Кантарева-Дечева е заместник директор на Общинския институт „Старинен Пловдив” двукратно (2012-2013 и 2020-2021), а от 2021, до настоящия момент – директор.

Е. Кантарева-Дечева е била председател на УС на Сдружение с нестопанска цел „Български културни следи“ (2007-2022). Член е на СБХ, секция „Реставрация”, на Асоциация на реставраторите в България, на Международната организация за изучаване на антични мозайки (АИЕМА) и на Международния комитет за консервация на мозайки (ICSM).

Сред обектите, чиято реставрация е ръководила (проектиране и изпълнение), са мозайките в Сграда „Ирини“ (2003-2004), Малката базилика (2011-2014) и Епископската базилика на Филипопол (2015-2020 г.), всички в Пловдив – древния Филипопол. Мозайките в Епископската църква са полагани няколко пъти през периода IV-VI век, а общата им площ е ок. 2000 кв.м. Благодарение на усилията на доц. д-р Е. Кантарева-Дечева и нейния екип, тези три обекта са включени като сериен обект в Индикативната листа на Република България в ЮНЕСКО (2018).

Доц. д-р Е. Кантарева-Дечева е реставрирала и стенописи, иконостаси, икони в църкви из България, включително и такива, които са паметници на културата от национално значение (църквите „Успение на св. Богородица“ в Бачковския манастир и „Св. Богородица“ в Пазарджик и др.).

Доц. д-р Е. Кантарева-Дечева е проектирала и е изпълнила оформлението на църковни интериори (стенописи и иконни ансамбли), сред които са църквите „Св. Георги Победоносец“ в ЖК Бяла черква, кв. Панчарево, София – икони (24 бр.), 2008-2009 г., стенописи (386 кв.м.), 2011-2012 г., „Св. Николай Чудотворец” в кв. Сарафово, Бургас, стенописи 2018-2023 г.

Редовно участва в изложби и/или уъркшопи, на някои от които е и организатор.

Приемам, че настоящата процедура за заемане на академичната длъжност „професор“ отговаря на законовите изисквания. Кандидатката е приложила в изискуемия срок

необходимите документи и техен опис, с които съм запозната. Със Заповед РД - 27-047, гр. Пловдив, 14. III. 2024 г., на основание чл. 29а, ал. 1 от ЗРАСБ и решение на Факултетния съвет на Факултет „Изобразителни изкуства“, АМТИИ (Протокол № 7) е назначено Научно жури.

Наукометрия. Според подадената справка за наукометрични показатели, доц. д-р Елена Кантарева-Дечева е изпълнила националните минимални изисквания за академичната длъжност „професор“.

Група А, показател 1 „Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – „Подови мозайки от Епископската базилика на Филипопол – технология и техника, състояние, проблеми, реставрация“ Диплома № 072, издадена на 28. III. 2022 г.

Познавам труда, била съм му рецензент по процедурата за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и още тогава високо съм го оценила според достойнствата му. Някои от тях са адекватният подход, който авторката е намерила, теоретичен, но насочен към практиката – реставрирането и експонирането на обект от световна величина.

За група А,1 са реализирани 50 точки.

Група В, показател 4 „Реализиран авторски продукт в областта на изкуствата (филм, спектакъл, изложба, концерт и др.)“

Доц. Д-р Е. Кантарева-Дечева представя три авторски продукта за периода 2008-2023 г., а именно: (1) Проектиране и изпълнение на 386 кв.м. стенописи за храм „Свети Георги Победоносец“ в ЖК Бяла черква, кв. Панчарево, София 2011-2012 г. (2) Проектиране и изпълнение на стенописи за храм „Свети Николай Чудотворец“ в кв. Сарафово, гр. Бургас, 2018-2023 и (3) Проектиране и изпълнение на 24 икони за иконостаса на храм „Свети Георги Победоносец“ в ЖК Бяла черква, кв. Панчарево, София 2008-2009 г.

За група В,4 са реализирани 150 точки.

Група Г, показател 7 „Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките“ – „Подови мозайки от Епископската базилика на Филипопол. Технология и техника, реставрация, експониране“, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ 2022, ISBN: 78-619-7682-16-8, 178 стр.

За група Г,7 са реализирани 150 точки.

Група Г, показател 9 „Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата“ – отбелязани са пет публикации, четири от които в съавторство.

За група Г,9 са реализирани 40,5 точки.

Група Г, показател 13 „Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилизационен труд“ – отбелязани са два реставраторски проекта.

За група Г,13 са реализирани 70 точки.

Група Д, показател 17 „Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране“ – отбелязани са девет цитирания.

За група Д,17 са реализирани 90 точки.

Група Д, показател 18 „Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране“ – отбелязани са пет цитирания.

За група Д,18 са реализирани 25 точки.

Група Е, показател 22 „Участие в национален научен, образователен или художественотворчески проект“ – отбелязано е участие в един проект.

За група Е,22 са реализирани 15 точки.

Група Е, показател 24 „Ръководство на национален научен, образователен или художественотворчески проект“ – отбелязани са четири проекта, сред които са

реставрацията на Епископската и на Малката базилика в Пловдив.

За група Е,22 са реализирани 120 точки.

Група Е, показател 30 „Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации“ минимум 10 точки – получени са две награди, отнасящи се, съответно, към реставраторската и към преподавателската дейности на доц. Кантарева-Дечева.

За група Е,30 са реализирани 20 точки.

В заключение, доц. д-р Е. Кантарева-Дечева е изпълнила изискванията за наукометрични показатели на АМТИИ в област 8.Изкуства за „професор“ както следва:

при минимален брой точки за Група А от 50 т. са реализирани 50 т.;

при минимална сума от показателите за Група В от 100 т. са реализирани общо 150 т.;

при минимална сума от показателите за Група Г от 150 т. са реализирани общо 185,5 т.;

при минимална сума от показателите за Група Д от 80 т. са реализирани общо 115 т.;

*при минимална сума от показателите за Група Е от 120 т. са реализирани общо 155 т.**

Забележки. Списъкът с цитиранията не е пълен. Бих добавила опис на трудовете/цитиранията, които аз съм цитирала, но за формата на настоящето Становище той не би бил подходящ. Само ще спомена, общият брой точки за Група „Д“, раздели 16 и 18 би се увеличил поне със 75 точки.

Научни приноси. Доц. д-р Елена Кантарева-Дечева е приложила справка за приносите на научните и творческите си изяви и реализираните си авторски продукти в областта на изкуствата, структурирана в три раздела: за творческите изяви, представени като хабилитационен труд, публикуваната книга на базата на защитения дисертационен труд и за пет от публикациите си за периода 2017-2023 г. Намирам, че справките отразяват коректно съдържанието, характера, смисъла на дейностите, основните проблеми, резултати, приноси.

Заключение. Представените документи затвърждават убеждението ми, че дейността на доц. д-р Е. Кантарева-Дечева е богата и разностранна; основана е на задълбочени познания в областта на древните и съвременните техники и технологии на стенописта, иконописта, мозайките, на реставраторски умения, творчески талант, преподавателски подход, администраторска грамотност, както и на стремежа към опазване на културното наследство. Също става ясно, че дейностите отговарят формално и по същество на наукометричните и, съответно, на законовите изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ (ЗРАС в РБ; 8. Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство). Затова по съвест гласувам Научното жури да предложи на уважаемия Академичен съвет на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ да присъди на доц. д-р Елена Николаева Кантарева-Дечева академичната длъжност „професор“.

13.V.2024 г.,
София

С уважение,

(доц. д-р Ива Досева)

* <https://www.artacademyplovdiv.com/acad-career/min-iziskvane.html>